

TEMEL HAKLAR PAKETE DOLGU MALZEMESİ

Anayasa değişikliğine ilişkin 5982 sayılı Kanun, yürütme maddesi dahil 26 maddeden oluşmakta ve Anayasa'nın 24 maddesinde değişiklik öngörmektedir. Kimi maddelerin değiştirilmesinde anlam ve önem bulunmadığı, bu maddelerle yapılan düzenlemelerin kanun ya da uluslararası anlaşma düzeyinde zaten var olduğu bilinmekte; özellikle çocuk istismarının önlenmesi gibi kimi maddelerin halkoyuna sunulması da ciddiyetten uzak bir çaba olarak kalmaktadır. Zaten var olan ve aksine bir hüküm tesis edilemeyecek temel insan haklarıyla ilgili hukuki düzenlemelerin halka sorulması abesle iştirigaldir ve Anayasa değişikliğinin gerçek hedefinin sorgulanmasını gerektirmektedir. Anayasa'nın eşitlik ilkesiyle ilgili 10'uncu, kişisel verilerle ilgili 20'inci, çocuk haklarıyla ilgili 41'inci, uluslararası sözleşmelerle kazanılmış hak olan memurların toplu sözleşme hakkıyla ilgili 53'üncü ve 128'inci maddeleri bu kapsamda olup; devletin kendiliğinden, maddelerde yapılan düzenlemelerin daha fazlasını tanınması gereken hakları içermektedir.

Suya yazılan sendikal haklar

Sendikal haklara ilişkin 51 ve 54. maddelerde yapılan değişiklikler, yeni ve olumlu bir hak tesis etmekten uzaktır. Anayasa değişikliğiyle birden fazla sendikaya üye olunması yasağının kaldırılması; mevcut ortamda bile çalışanların sendikalı olma hakkı engellenirken, sendikalı olan çalışanların işlerine son verilirken, çalışanların yarısının sendikalı olmak bir yana tamamen kayıtdışı çalıştırıldığı ortamda bir sendikaya bile üye olunamazken, kağıt üzerinde birden fazla sendikaya üye olunması hakkı herhangi bir anlam ifade etmemektedir. Sendikalı çalışanların siyasi amaçlı grev ve eylem yapamayacaklarına ilişkin Anayasa'daki sınırlandırmaların ve grev sırasında işyerine kişilerin verdiği zarardan sendikaların sorumlu tutulmasına ilişkin hükmün kaldırılması da yine mevcut ortamda ekonomik temelli grev ve eylemlere karşı yürütülen sert tavır karşısında hiçbir anlam ifade etmemektedir. En son yaşanan örnek TEKEL işçilerine yapılan sert müdahale, işçilerin kendi konfederasyon binalarına bile ulaşmalarının engellenmesidir. Özetle, sendikal hakların genişletildiği iddiası da siyasi iktidarların özelleştirmeler, sosyal güvenlik ve çalışanların haklarına yönelik düzenlemelerde yaptıkları değişiklikler başta olmak üzere sürdürdükleri ekonomik ve sosyal

Sendikal hakların genişletildiği iddiası da siyasi iktidarların özelleştirmeler, sosyal güvenlik ve çalışanların haklarına yönelik düzenlemelerde yaptıkları değişiklikler başta olmak üzere sürdürdükleri ekonomik ve sosyal politikalar nedeniyle göstermelik olmaktan bile uzaktır.

politikalar nedeniyle göstermelik olmaktan bile uzaktır. Ne yazık ki ülkemizde çalışanların örgütlenme hakkının ötesinde, iş güvenliği ve iş güvencesi dahi sağlanamamakta, pek çok çalışan iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle hayatlarını kaybetmektedir.

Anayasa değişiklik paketiyle memurlar ve kamu görevlileri için tanınan toplugörüşme hakkının adı toplusözleşme olarak değiştirilmektedir. Grev hakkı tanınmaksızın toplugörüşmenin adı değiştirilse bile toplusözleşme hakkı getirmeyeceği açıktır. Ayrıca esnek çalışma koşulları içerisinde memurlar da iş güvencesi tırpanlanarak, çeşitli esnek çalışma biçimlerine dahil edildikleri için toplusözleşme yapılacak kesim de giderek daralmaktadır.

Ekonomik Sosyal Konsey mi kuruluyor?

Anayasa'nın 166. maddesine eklenen hükümler Ekonomik ve Sosyal Konsey'in kurulmasıyla ilgilidir. Ekonomik ve Sosyal Konsey, 2001 yılında 4641 sayılı "*Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanun*" ile zaten kurulmuştur. Ancak Ekonomik ve Sosyal Konsey'in çalışmaları yasa hükümlerine rağmen AKP tarafından engellenmekte ve konsey toplanamamaktadır. Halen var olan ve işlevlerini yerine getirmesi yönünde hiçbir adım atılmayan Ekonomik ve Sosyal Konsey'e ilişkin Anayasa'ya hüküm eklenmesi nasıl bir anlam ifade edebilir? Zaten yasal düzenlemesi mevcut olan bu konunun da ileri bir adım sayılması ve bu nedenle Anayasa değişikliğinin tümüne "evet" oyu istenilmesi de "cambaza bak" kurnazlığından öte bir anlam taşımamaktadır.

Uyarı ve kınamaya yargı denetimi

Anayasa'nın 129. maddesinin üçüncü fıkrasında devlet memurlarıyla ilgili olarak "*Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz*" şeklindeki değişiklik ile uyarı ve kınama cezalarının yargı önüne taşınmasını engelleyen yasaların dayanağı ortadan kaldırılmış olmaktadır. Bu olumlu bir adım olarak görülmeyle beraber, mevcut anayasadaki "*Uyarı ve kınama cezalarıyla ilgili olanlar hariç, disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz*" hükmü memurun yargıya başvurusunu engelleyen düzenlemelerin nedeni değildir. Yani siyasal iktidar isterse kimi yasalarda bulunan bu tür cezalar için memurun yargıya başvurma hakkını engelleyen hükümleri yasa değişikliğiyle kolayca çözümlenebilecekti. Dolayısıyla yasal düzeyde yapılacak değişikliklerle halledilebilecek bir yasağın kaldırılmasının, Anayasa değişikliği yoluyla halk oylaması konusu yapılması da olumlu bir adım olarak sunulamaz. Ne yazık ki bu düzenleme de AKP iktidarının anayasada kendisinin istediği değişikliklerin yapılması için dolgu malzemesi olarak kullandığı bir düzenlemeden başka bir anlam ifade etmemektedir. Anti demokratik

olan ve hukuk devleti ilkesini zedeleyen bu yargı yoluna başvurma yasağını yasa düzeyinde kaldıracak gerekli adımlar hemen atılmalıdır.

Kişisel verilerin güvenliği

Anayasadaki “özel hayatın gizliliği” başlıklı maddeye kişisel verilerin korunmasıyla ilgili düzenlemeler eklenmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeler kamuoyunda çokça tartışma yaratan fişlemeler ve kişisel verilerin dolandırıcılık gibi kötü amaçlarla kullanılmasına engel oluşturmuş görüntüsü yaratılmaktadır. Ancak düzenlemedeki “*Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir*” hükmüyle, kişisel verilerin tutulmasına ilişkin istisnalar belirsiz bırakılmaktadır. Yani kanunlarda yapılacak düzenlemeler ile kişisel verilerin korunacağına ilişkin Anayasa hükmü geçersiz kılınabilecektir. Oysa ki mevcut Anayasa’da özel hayatın gizliliği, dokunulamaz, temel bir haktır ve ancak kamu düzeni, genel sağlık gibi sebeplere bağlı olarak, yargı kararıyla sınırlanabilir. Bu hakkın alt unsurlarından biri olan kişisel verilerin işlenmesi konusu ise söz konusu anayasal değişikliklerle anayasal güvenceden yoksun bırakılmaktadır. Kişinin açık rızası dışında bu bilgilerin kanunla işlenebileceği düzenlemesi hakkın özüne aykırıdır.

Kaldı ki getirilen düzenleme bir hak olarak ileri bir adım olarak değerlendirilse bile, AKP Hükümeti’nin icraatı ile çelişki oluşturmaktadır. Adalet Bakanlığı’nun hazırladığı “*Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı*”, Nisan 2008 tarihinden bu yana TBMM Adalet Komisyonu’nda bekletilmektedir. Mevcut Anayasa kapsamında yapılabilecek yasal düzenlemenin 2 yılı aşkın süredir gündeme alınmaması konuya ilişkin duyarlılığın “gerçekliğini” göstermektedir. Referandumda “evet” oylarını artırma amacı ile pakete alındığı anlaşılan düzenlemenin temel hak ve özgürlükler kapsamında olduğu düşünüldüğünde, referanduma sunulması bile başlı başına sakıncalar içermektedir. Kişisel verileri korumak için Adalet Bakanlığı’nın hazırladığı taslağın kanunlaşmasına engel olan anlayışın, Anayasa değişikliği konusunda ne kadar samimi olduğu ortadadır.

Ayrıca kamu güvencesinde olması gereken adres, kimlik numarası, vergi numarası, nüfus bilgileri gibi temel kişisel verilerin AKP iktidarı döneminde piyasada alınıp satılır bir meta haline getirildiği ortaya çıkmıştır. Kişisel verilerimizi korumayan bir iktidarın Anayasa ile kişisel verilerin korunmasını talep etme hakkımızı tanıdığını iddia etmesi de en hafif deyimiyile gülünçtür.

Yine Anayasa’nın 23. maddesindeki vatandaşlık ödevini yapmamış olan vatandaşların yurtdışına çıkış yasağını kaldırmak için anayasa değişikliği zorunlu olmayıp, bir yasa değişikliği ile de bu düzenlemenin yapılabilmesi olanağı bulunmaktadır.

AKP'den "dokunulmazlıktaki eşitsizliğe" müdahale

Yapılan anayasa değişikliklerinde milletvekillerinin yargılanmaları önünde engel oluşturan dokunulmazlıklar kaldırılmazken, partisinin temelli kapatılmasına beyan ve eylemleriyle sebep olduğu Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen milletvekilinin milletvekilliğinin düşürülmesini düzenleyen hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

Anayasa AKP'nin yap-boz tahtası

Daha önce 21 Ekim 2007 tarihli referandum oylamasıyla Anayasa'nın 77. Maddesi değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile milletvekili seçim süresi 5 yıldan 4 yıla indirilmiş, ancak Anayasa'nın 94. maddesinde yer alan Meclis Başkanı'nın görev süresinin 5 yıldan 4 yıla indirilmesi unutulmuştur. Referanduma sunulan değişiklik paketinin 10. maddesiyle, daha önce unutilan bu düzenlemeye yer verilmektedir. Bu madde, AKP'nin Anayasa düzenlemelerine yaklaşımındaki ciddiyetsizliğinin bir göstergesidir. AKP halkın verdiği iktidar gücünü anayasayı yap-boz tahtasına dönüştürmek için kullanmaktadır.